

Η Αποκάλυψη στην πνευματική ζωή κατά τον άγ. Μακάριο τον Αιγύπτιο

Ορθοδοξία / Πατερική Θεολογία

Μαρία Καράμπελια, Δρ. Θεολογίας ΕΔΙΠ ΑΕΑΘ

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=88105>]

Αποκάλυψις

Στη βαθμίδα αυτή η αποκάλυψη αφορά τη θεία δόξα. Ο Μακάριος στη θεία αποκάλυψη αναγνωρίζει το μυστικό φωτισμό της ψυχής από τη δύναμη του Χριστού. Η φωτισμένη ψυχή, μέχρι την ημέρα της αναστάσεως, έχει την ικανότητα να βλέπει με τα εσωτερικά της μάτια μόνο το Χριστό[40].

Πηγή: armenisths.blogspot.com

Για τη συναίσθηση της θείας παρουσίας στη διάσταση της ψυχής ο ρόλος του νου είναι πρωταγωνιστικός. Ο νους ως “θρόνος τῆς θεότητας” εκφράζει τη δυνατότητα της ανθρώπινης ψυχής να κοινωνεί με τον Θεό. Το να είναι κάποιος «θρόνος Θεοῦ» σημαίνει ότι μέσα του αναπαύεται ο ουράνιος ηνίοχος, που μεταμόρφωσε την ψυχή του σε πνευματικό οφθαλμό και φως, με αποτέλεσμα να γεύεται από τώρα «έν πείρα καὶ πληροφορία» τη ζωή της θεότητας[41]. Πρόκειται για τον καθαρμένο νου, που με τη βοήθεια της χάρις δεν ξεπέφτει ποτέ από τη σφαίρα της ζωής του Χριστού[42]. Τελικά η ψυχή, που αποδεχθεί τελείως τη δόξα του Χριστού και την κοινωνία του Αγίου Πνεύματος, μετατρέπεται σε οφθαλμό, φως, πρόσωπο, δόξα και πνεύμα: “μονάχα ἡ ψυχή ἡ καταλαμφθεῖσα τελείως ἀπὸ τοῦ ἀρρήτου κάλλους τῆς δόξης τοῦ φωτός τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καὶ κοινωνήσασα Πνεύματι ἀγίῳ τελείως καὶ κατοικητήριον καὶ θρόνος Θεοῦ καταξιωθεῖσα γενέσθαι, ὅλη ὀφθαλμὸς καὶ ὅλη φῶς καὶ ὅλη πρόσωπον καὶ ὅλη δόξα καὶ ὅλη πνεῦμα γίνεται...”[43].

Η ὄραση του κάλλους της θεότητας προβάλλεται ως αντικείμενο της θεοπτικής εμπειρίας. Τα κάλλη της θεότητας είναι ορατά στις ψυχές των αγίων, τις οποίες ανακαινίζει ο ίδιος ο Κύριος καθώς τις χαρίζει τα πάντα από τη θεότητά του[44]. Γι’ αυτό και η επίτευξη της θεογνωσίας αναγνωρίζεται ως χαρισματική δωρεά του Θεού και όχι ως κατόρθωμα του ανθρώπου: «Ἐὰν ἐξ ἀληθείας ἐπιγνῶ Θεὸν διὰ δυνάμεως Θεοῦ καὶ ἐνεργείας χάριτος»[45].

Η εισβολή της άκτιστης πραγματικότητας στην κτιστή ανθρώπινη φύση είναι δεδομένη: “Τὰ διαδήματα, ἅπερ λαμβάνουσιν οἱ χριστιανοὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ αἰῶνι, οὐκ εἰσὶ κτίσματα

"[46]. Η μετοχή του κτιστού στο άκτιστο φως εκφράζει απόλυτα την πραγματικότητα της παραδεισίου κοινωνίας[47]. Ο παράδεισος φανερώνει την οντολογική ανακαίνιση, προσωπική καταξίωση, γνωστική μετοχή και απεριόριστη μέθεξη στη δοξαστική παρουσία της άκτιστης θεότητας. Γι' αυτό και η βαθμίδα της αποκαλύψεως, όπως περιγράφεται στην μακαριανή θεολογία, δεν σημαίνει παρά φιλία, κοινωνία και μέθεξη στη δοξαστική παρουσία του άκτιστου θείου φωτός.

[40] Όμιλαιο Πνευματικοὶ Β', PG 34, 468 B και H. Dörries, ό.π., 2,5 σσ. 19-20 : «ή βασιλεία τοῦ φωτός καὶ ἡ ἐπουράνιος εἰκὼν Ἰησοῦς Χριστὸς μυστικῶς νῦν τὴν ψυχὴν φωτίζει καὶ βασιλεύει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀγίων· κεκρυμμένος δὲ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων, μόνοις ἐστὶ Χριστὸς τοῖς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς θεωρούμενος ἐν ἀληθείᾳ ἕως ἡμέρας τῆς ἀναστάσεως».

[41] Όμιλαιο Πνευματικοὶ Α', PG 34,461 C και H. Dörries ό.π., 1,12 σ. 12.

[42] Βλ. Ι. Πόποβιτς, *Οδὸς Θεογνωσίας, Κεφάλαια ασκητικά και γνωσιολογικά*, Αθήνα 1985, σ. 138.

[43] Όμιλαιο Πνευματικοὶ Α', PG 34, 452 A και H. Dörries, ό.π., 1,2 σ. 2.

[44] Όμιλαιο Πνευματικοὶ ΛΔ', PG 34, 744 D και H. Dörries, ό.π., 34,1 σ. 260: "ὥσπερ οἱ σωματικοὶ ὀφθαλμοὶ τηλαυγῶς πάντα βλέπουσιν, οὕτω καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀγίων φανερὰ καὶ ὁρατὰ ἐστὶ τὰ κάλλη τῆς θεότητος, εἰς ἃ συγκιρνῶνται καὶ φρονοῦσι χριστιανοί. Ἀλλὰ τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς κεκάλυπται ἡ δόξα ἐκεῖνη, τῇ ψυχῇ δὲ τῇ πιστευσῆσιν τηλαυγῶς ἀποκαλύπτεται, ἦν ὁ Κύριος νεκρωθεῖσαν ἀνιστᾶ ἐκ τῆς ἀμαρτίας... ἐτοιμάζων αὐτῇ οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν καὶ ἥλιον δικαιοσύνης, διδοὺς αὐτῇ πάντα ἐκ τῆς αὐτοῦ θεότητος".

[45] Όμιλαιο Πνευματικοὶ ΚΔ', PG 34,665 C και H. Dörries, ό.π., 24,5 σ. 199.

[46] Όμιλαιο Πνευματικοὶ ΣΤ', PG 34, 521 D, Πρβ. H. Dörries, ό.π., 6,6 σσ. 69-70.

[47] Όμιλαιο Πνευματικοὶ ΛΔ', PG 34, 745 BC και H. Dörries, ό.π., 34,2 σ. 261 : "Οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἄρσεν καὶ θῆλυ, δοῦλος καὶ ἐλεύθερος· εἰς θεϊκὴν γὰρ φύσιν ἅπαντες μεταβάλλονται, χρηστοὶ καὶ θεοὶ καὶ τέκνα Θεοῦ γενόμενοι. Ἐκεῖ ἀνεπαισχύντως τότε λαλήσει εἰρήνην ἀδελφός ἀδελφῇ· ἐν ἐνὶ φωτὶ ἀναπαύομενοι. Προσέξει ἕτερος τῷ ἐτέρῳ καὶ ἐν τῷ προσέχειν, εὐθέως πάλιν εἰς ἀλήθειαν ἐκλάμπουσιν, εἰς ἀληθινὴν θέαν φωτός ἀρρήτου. Οὕτως πολλοῖς σχήμασι καὶ

πολλαῖς καὶ ποικίλαις δόξαις θεϊκαῖς ἀλλήλοις ἐνορῶσι, καὶ ἕκαστος ἐκπλήσσεται καὶ ἀγαλλιᾷ ἀγαλλιάσει ἀνεκλαλήτῳ προσέχων τῇ τοῦ ἑτέρου δόξῃ”.

<http://bitly.com/1xATXPx>